

Změna okolností a její vliv na trvání závazkově právního vztahu

V průběhu platnosti závazku nastávají situace, kdy neočekávaná událost následně zásadně naruší původní rovnováhu závazku, nebo se v jejím následku stane plnění jedné ze stran natolik obtížné, že již není možné spravedlivě plnění daného závazku po stranách požadovat. V takovýchto situacích, kdy se jedna ze stran dostane do potíží s plněním, může nastat rozpor mezi základními principy a zásadami smluvního práva. Na jedné straně stojí zásady autonomie vůle, zásada pacta sunt servanda a zásada právní jistoty, a na straně druhé zásada poctivosti a dobré víry a zásada obecné spravedlnosti. Princip pacta sunt servanda, který je vlastní všem důležitým právním řádům, stanoví, že obligace, které byly právoplatně uzavřeny, musí být splněny. Strany jsou smlouvou plně vázány. V případě změny okolností však přísné plnění na této zásadě může vést k situacím, kdy bude dlužník nucen plnit, ačkoliv je takové plnění zjevně nespravedlivé. Téma této diplomové práce je tak tématem navýsost polemickým a kontroverzním.

Tématem práce je změna okolností a její vliv na trvání platného závazku. Cílem je vymezit popsat hlavní právní doktríny, instituty a přístupy k řešení problému změny okolností. Dalším cílem se pak analyzovat přístup různých právních řádů k dané problematice, především pak právního rádu českého a nového občanského zákoníku.

Práce je rozdělena do pěti hlavních kapitol. Po úvodní první kapitole následuje kapitola druhá, která vymezuje základní pojmy, instituty a právní doktríny se vztahem k tématu.

Třetí kapitola se zaměřuje na českou právní doktrínu, právní úpravu a její historii. Především se zabývá obdobím první republiky, tehdejší judikaturou a doktrínou hospodářské nemožnosti plnění, a úpravou změny okolností v novém občanském zákoníku. Vymezuje také některá problematická místa nové právní úpravy a potíže s jejich výkladem.

Čtvrtá kapitola je komparativní a pojednává o právním řádu Německa a Francie a o některých mezinárodních vzorových kodifikacích. Závěr je v kapitole páté.